Incipit tractatus bon' eiusdē de modo vivēdi om̄i
Regula p̄ma ¶ Ad nobiles p̄ma regula ¶ Fidelu
q̄ spectant ad nobiles potētes et Senbinos. Ne
pauperes videlicet p̄ potēciā sua opprimāt et a
subditis suis opp̄imi p̄mittant Malos usus ī villis suis
destruāt Causas paup̄m viduarū ⁊ orphanoꝝ libēter
audiāt ⁊ cito iuste iudicent Munera p̄ iudicio faciēdo vl
festinādo aut retardādo nō accipiāt. Nil a subditis suis
Regula ad milites ¶ Ad milites ¶ Certo rogant
tangitur luce 3° Neīne concuciatis saluꝫ ī p̄sona p̄ potēcia
debite Neīm calupniā faciatis ī rebus quā p̄ miliciā
facē possetis Et cōtēti estote de stipendiis vestris id est
redditibꝫ vestris multis t̄pibus accipiēdo vero ad defen
dendū patriā Mathi 18 Nō sine causa gladiū portat ⁊c
Regula simpliciū quo ad eciam ¶ Ad simplices
ut ieiuni ad missam veniat. ī missa nō loquat̄ n̄ cuspi
ciant An missā orāe debent ut grā dei recipiat ī ī missa
meōriā passionis xp̄i habeant Ante euāgeliū sc̄i ioha
nis nō exeant Sermones libēter ⁊ diligenter audiat
Et referēe post missā grās deo satagant ¶ Ad ep̄os et
Regula ep̄oꝝ ⁊ p̄latoꝝ satis patet ¶ p̄latos
ad thio.ⁿ 3° Oportet ep̄m sine crimine esse sicut dei dispē
satorē Et mat̄ 20 Qui maior ē v̄rm sit vester minister.
p̄° col' 6. Hortamur vos ⁊c Est aūt officiū ep̄i malos cor
rigē ⁊ arguē bonos ⁊ pusillanimes confortare Cū sit
dn̄s petro ī p̄sona cuiuslibꝫ p̄lati ait Pasce oues meas
Et thes' v° Fr̄es corripite inquietos. consolami pusillanimes
De istis ī ad thi° 3° Predica v̄ba ista oportune argue obse
cra in oi paciā ⁊ doctrina Et gala' 6° Si preoccupatꝰ fuerit
hō ī aliquo delicto vos qui spūales estis huiuscē instruite ī spū
lenitatis cōsiderans teipm ne et tu tempteris ¶ Ad clericos
Regula clericoꝝ est habē doctrinā p̄velem. vitā sāctam
famā odiferam. Hebre.° v° Sacerdotes habent hostias pro
delictis suis offerre Et eluc' in eccl'a sua Sit vobis cor
vnū ⁊ aīa vna ī dn̄o. Ps Sacerdotes tui induantur iusticia

Colore ⁊ Induite uos ſicut elcī dei viſcera mīe ⁊ pietis
Regula religioſorū ‖ Ad religioſos ‖ hntes.
eſt viue ī obīa caſtitate ⁊ paupertate. Et debent deuote
orare ⁊ contemplari ⁊ crimē mortificare contra vicia et
concupiſcentias Augꝰ ī regla monachoꝝ In oībus ⁊ ſup oīa
amet ⁊ honorificetur deus Et hugo de ſco victore de clauſtro
aīe Summe religionis regla ī hꝰ depēdꝫ ut plati cuſtodiāt
ſubditos ſuos. Subditi platis benigne obediāt. Deuoti ſit
ſenes. iuuenes vero laborioſi Sit honeſtas ī habitu. Me
diocritas ī victu. Sint ī clauſtro aſſidui. Ad iniuriā irā
do ſint ciuiles ſꝫ clauſtrales Sint itēm pſalmis nō
muſis. Nō ſit rigor ī clauſtro. ſꝫ dilcō. ī templo nō lites ſed
confeſſio. ī choro ſt ſac ſiplicitas cum altrīe reuerēcie
Regula diuitū Ne ali ‖ Ad diuites :· ‖ honeſtus.
quid iniuſte acquirant. Ne ꝓpt diuicias ſuas vicinos ſuos
deſpiciāt. ſꝫ pauperes ſuſtineāt Operis ſuis bn̄ ⁊ cito ꝑ
ſoluāt. Adulatores neqꝫ adulatrices ī menſa recipiat. Di
ligenter et libenter ad concordiā vicīoꝝ ſuoꝝ laborent ‖ Ad
Regula pauperū ut diuitibꝰ libenter et ‖ pauperes.
fideliter ſeruiant nec diuitibus ꝓpter diuicias ſuas inui
deant nec ꝓpter paupertatē adulacione uel detraccionē per
dant. nec īpaciēter ſed pacienter paupertatē ſuſtineāt. nec
iniuſte ditari cupiant. nec etiā ꝓpter diuicias viuent. Et
nichil furti a familia ſuoꝝ vicinoꝝ nec ab aliis retineāt ‖ Ad
Regula virginū. nō ſint loquaces ſed ſim ‖ virgines.
plices corde ⁊ habitu. Ad virginitatē matris xpi cogitent
⁊ eā diligant Choreas vitent Inter iuuenes nō ſedeant
nec ſe ab eis palpari permittāt. nō amet aliquē illicito
amore Adulatores neqꝫ adulatrices recipiat nec audiāt
oc̄ones libenter dicant. Corda ſca ⁊ inhoneſta fugiant ‖ Ad
Regula viduarū eſt ut continenciā diligant ‖ viduas.
et ī ueſtibꝰ humiliter ſe habeant et oracionibꝰ libenter inſiſtāt
hoīes ſuſpectos ī hoſpicio ſuo nō recipiant. de conſilio proboꝝ
ſe gubernent ⁊ viuent Sicut ānā ⁊ elizabeth viduas cogi

tent. Familiā castā habeant. pacē p viros nutriant.
Regula nuptaꝝ est Thio Ad nuptas
honorare supiores. diligere maritū. regere familiā. di
ligenter gubernare domū. et sempr honestū et irrephensi
bile ostendere siue exhibere cū oī sobrietate. Ad mulieres
Regula mulierū est. qȝ nō se indecenter ornatibꝫ ornat
aures collū guttur ꝛ caput tegant. humiliter ꝛ modeste
vbiqȝ se habeant. nᷣ alias mulieres p sua supbiā inuent
Regula viroꝝ ad vxores et ecō Ad maritos ꝛ vxores
uerso ponitʳ Ephe v° Viri diligite vxores vras. sicut et xp̄s
dilexit ecclīaȝ suā. Vxor aut timeat viꝝ suū ij cor. 3°
Regula parentū ad filios Ephe 6° Parentū ad filios
Vos p̄res nolite ad iracūdiā puocare filios vros sȝ educa
te eos in disciplina ꝛ correctione dei. cor. 12° Nō debent filij
parentibꝫ thezaurisare sȝ p̄ntes thezaurisare filijs Filioꝝ
Regula filioꝝ ad parentes est. qȝ p̄ntes ho ad p̄ntes
norent ꝛ eis in bonis obediant. nec eis sua furentur. ante
eos nō respondeant. a maledictionibꝫ oīno se caueant. Cū
p̄ntibꝫ aliqñ ad ecclīaȝ vadūt. libenter i negotijs p̄ntū suoꝝ
Regula dnoꝝ ad Dnoꝝ ad seruos Fideliter laboret
seruos Ephe 6° Vos dnī eadē facite illis remittētes minas
et soluite dno qđ iustū est ꝛ equū seruis p̄state Scientes
qȝ ꝛ uos vnū dnȝ in celis habetis Eccī 4° Ne ledas seruū tuū
i ueritate opantē. Seruꝰ sensatꝰ sit tibi dilcūs q̄ aīa tua
nō defraudes eū libertate neqȝ iope derelinquas illū. Ser
Regula seruoꝝ ad dnōs Colos 3° Serui Seruoꝝ ad dnōs
obedite dnīs carnalibꝫ nō ad oculū seruientes q̄si hoībꝫ pla
centes. sȝ i simplicitate cordis timētes deū Scientes qȝ a dnō
accipietis retributionē hereditatis. i pet. 2° Serui subditi esto
te i oī timore dnīs vrīs nō tm̄ bonis. sȝ etiā discolis Ad familiā
Regula ad familiā. Ne fraude dnīs suis i seruiendo neglige
do faciant. Fideles sint i rebus suis custodiendis. nichil ab
eis auferant occulte nec alios facere p̄mittant. Nūquā ma
lū nō faciant vxori uel filijs dnī sui. De male rn̄dēdo caue
ant. Malos mores fugiant vnde i domo malū oriri possit
seu discordia etiā reportare vitēt. Iussi cito succurrant. nec
rete sua i supbia vestiū nō expēdant Tm̄ viuāt i humilitate
ut labor eoꝝ sit eis i remissionē pctoꝝ suoꝝ ut dicit paulus.

Regula inuitor est ut non dic dimittit ¶ Ad mercatores.
ritentur nec prauent ab iniusto sibi inueniat lucro. nec ad
die vendant uel cum ipse propter dilationem ut debitum suum tempore promisso
soluant. Nec scientes menciantur equam stateram habeant cum pondere
Regula tabernatoribus ¶ Ad tabernatores. ¶ Item et equam mensuram
natorum est. Nec permittunt ludere ad taxillos in tabula sua. deum
blasphemare non permittant nec mendaces recipiant de nocte.
plenam mensuram dent omnibus vinum nec aquam ad vendendum non misce
ant. nec aliqua pocula uel fercula aliquo modo ad vendendum
Regula ad hospites est ¶ Ad hospites ¶ Defendendum.
quod malos in hospicio suo non permittunt uel scienter recipiant
nec hospitibus suis furentur auenam uel fenum nec sustine
ant quod hospites scienter fornicentur in hospicio suo. Iustam bo
nam racionabilem compositionem cum hospitibus suis faciant. ¶ Ad senes.
Regula ad senes est tamen eciam libenter taceat. Iuuenibus bonum
exemplum prebeant. de maledictis suis in iuuentute nunquam se commendent
turpia verba ne habeant nec laudent malicias coram iuuenibus cum
iuuenculas a bono non retrahant. Nec iuuenes laudent in sup
Regula ad omnes est ut exhibeant ¶ Ad omnes. ¶ Viribus suis
tos virtute non se debitent. pauperes pro posse suo sustineant
Sacerdotes et religiosos et eciam ubique honorent. et deuote ab eis
doctrinam audiant. Festa bene custodiant. decimas iuste soluant. detractio
ne inuicem. Ab adulacione a blasphemia a mendacio a periurio
ab assiduo iuramento a turpibus verbis et maxime a luxuriosis
verbis se abstineant quia contrahentes et audientes ab eis inflamantur
precepta ecclesie teneant. Penitencias sibi iniunctas diligenter imple
ant. Alter alterum ad bonum opus inuitet et de malo reprehendant.
dent libenter elemosinas. quia sicut aqua extinguit ignem ita eleo
sina extinguit peccatum. missas sermones et confessiones libenter
colant et frequenter. Ablata restituant. quia non dimittitur peccatum nisi restituatur
ablatum ut dicit Augustinus. Tamen vespere in sic vite tormenta inferni et gau
dia paradisi cogitent. ¶ Regula omnium populorum in XX. baptizatos omnes gentes
in nomine patris et filii et spiritus sancti ut habetur Matthei vltimo. Omnes crederent per illum.
in pace. Tamen in fide ac vnanimes in oracione perfecti. Fratres amatores
misericordes modesti humiles non reddentes malum pro malo ¶ Timeo vel deum
et mandata eius obserua hoc est omnis homo vnum ad gloriam et cum hanc regulam
secuti fuerint pax super illos et misericordia Amen. Gerson de modo viuendi.